

KOMEDYJA (73) *sb f*

k- (55), c- (18); -e (67), -oe- (5), -ę- (1).

o oraz e jasne, a pochylone.

sg *N* komedyjã (14). ◊ *G* komedyjéj (9); -éj (2), -(e)j (7). ◊ *D* komedyj (e)j (2). ◊ *A* komedyją (9), komedyję (1); -ą : -ę *Mącz* (2 : 1). ◊ *I* komedyją (3). ◊ *L* komedyj(e)j (3), komedyi (3); -(e)j *BielKom*, *Calag*; -yi *ModrzBaz*, *Calep*; -(e)j : -yi *Mącz* (1 : 1). ◊ *pl N* komedyj(e) (5). ◊ *G* komedyj (7) [*w tym* -y (5), -iy (1), -ij (1)], komed(e)j (1) [*zapis*: -ei]; -yj : -(e)j *Calep* (5 : 1). ◊ *A* komedyje (10); -e (1), -(e) (9). ◊ *L* komedyjach (5); -ach (3), -äch (1), -(a)ch (1); -ach *GliczKsiąż*; -ach : -äch *Mącz* (2 : 1). ◊ sg *G* komedyi a. *pl G* komedyj (1) [*zapis*: -ij].

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Utwór sceniczny o charakterze obyczajowym; comoedia Mącz, Calag, Calep, Cn; spectaculum Calep, Cn; fabula Mącz; scena, theatrum Cn (72) : BielŻywGlab nlb 10, 13; BielKom nlb 5, 8; Comaedia, Komedia/ To yeft/ wymyflona rzecz/ wzięta z obyczajów á poſpolitego záchowánia ludzkiego/ Wierciádło żywotá ludzkiego/ ktora bywa przes wywiedzenie gry/ á ſprávę perſon miedzi ſobą mowiących. Mącz 61d; Protasis, Pierwſza część Comediey/ Wchód. propositio fabulae. Mącz 327c; Tabernariae comoediae, Proſte komedie w których lekkie perſony yáko rzemieſnici/ ſzynkárze ece. [!] bywáyą w wodzone. Mącz 437d, 2d, 5d, 19c, 61d, 95b, 417d, 453d; Górndworz H5v; ModrzBaz 52; Calag 109a; Przychodzą mi ná myſl wiérſze iedné/ które Cicero ziákiéyſci komoediíy ftáréy przjwodzi KochWr 37; Drama – Gra wkomedy. Calep 342a, 225a, b; á izem ſię ná báámuctwo Zá ten iſty potroyny náiał: džíſieyſzemu Dniowi y Comoediey dam imię POTROYNY. CiekPotr 66, 3.*

komedyja o kim (1): KOMEDYA O Lizydzie/ w ftan Małżeńki wftępujący. PaxLiz kt.

komedyja czyja [= przez kogo napisana] (1): Nie ku zgorſzeniu/ iáko pirwey bywáyły komedie Terencij Eunuchi/ Plauti/ y ine BielKom nlb 4.

komedyja czyja [o postaciach dramatu] (2): Poczyyna ſie Komedia Oyczá s fynem y s corką BielKom B, kt.

W porownaniu (1): Apráwie ten márnny ſwiát iáko Komedyja/ Kiedy ſie więc vbierze nadobnie Fedrya. Ali vŕrzyſz pochwili náſzego Fedryą/ Albo ſiedzi ná piecu/ álbo bárzo biją. RejWiz 47v.

Zwroty : »komedyją (po)pisać, ſkładać; piſarz komedyjej« = comoediam ſcribere Calag [szyk zmienny1 (2 : 1; 1): á gdi nic niemiał robić, komedie to ieft rozprawy obyczaiow ludzſkich ſkładał á przedawał. BielŻyw 120; Dramaticum carmen, Rzecz ktorą perſony w komediey miedzi ſobą rozmawiáyą/ á nie poeta który komedią popiſał. Mącz 95b; Calag 108b; Comoediographus – Pyſzarz comedy. Calep 225a.

»komedyją ſprawować; komedyjej ſprawowanie (a. ſprawianie), ſprawca« = drama a. fabulam agere Mącz; comoediam agere Calag; chorodidasculus, comoedus, historio Calep [szyk zmienny] (9; 4 : 4): MurzHist Q3v; Dramaticus, To co ku ſprávowánia gry y komediey náleży [!]. Mącz 95b; In agendo, id est, in repraesentanda comoedia, Wten czás gdy ſprávowano komedią. Mącz 167a; Proscenium, Przedycie/ to yeft plác ná którym ſprávce comediey/ ku gránia przirządzáyą. Mącz 371b, 5d, 67a,

95b, 111b, 151b, 371b; *BudNT 12 marg\ Calag* 108b; *Histrionia* – Nauka sprawianią komedei. *Calep* 485b, 191a, 225a, 485b; *WujNT* 476 *marg*.

Szeregi: »fabuła albo komedyja« (1): *Palliatæ fabulæ, Fábidy álbo komedie które obyczáyem Greckim w płałzczách długich spráwowano. Mącz* [273]d.

»komedyją, (albo, i, a) (i)gra« [szyk 7 : 4] (11): ále ktore małżeńftwá zbraniály/ y ná płod fie myeć niechcyály/ vftáwił był iż przy żadnych Igrách/ Komedíách być fie im nye godziło. *GliczKsiqż* C5; *Prologus*, Który w komediách álbo w ynśzych grách przedmowę mówi/ *Przedmowcá/ Pierwíza* o fobá. *Mącz* [325]a, 5d, 34a, 67a, 95b, 151b, 157a; *GórnDworz* O2; *Spectaculum – Comedią, gra. Calep* 996b, 225a. [*Ponadto przy innym szeregu 1 r.*].

»komedyją, (albo, ani, i) trajedyja« [szyk 4 : 1] (5): *MurzHist* Q3v; *OrzQuin* C3; V nas komedij tákich iákíe máią być/ áni Trágediy nie máłz *GórnDworz* B2v, 02; *ReszPrz* 61.

W przen (4) : *BielSat* D3; Więć ftárfzy fyn pochwycił *Przeorá* zá bárki; *Záczęli* *Komedyą* y *dziwne* *ízárwárki. KlonWor* 71; O *Szczelny*, ty *odniozłeś* *pálmę*, A ten *przegrał*; *przemogła* *twoiá Komoedia CiekPotr* 55, 55.

Przen: O życiu ludzkim (5) : *RejWiz* 104 *marg*, Dd3; Ale on iuż był *łobie/ abo* *raczey* *Duch Boży* w nim *rzeczy świeckie* *obrzydził*: *iż* mu *fię* być *iedną básnią/ á* *komedyą* y *ćieniem wżytko* tu ná *ziemi* *zdáło* *SkarŻyw* 234; *Komedyą* y *ćień* tu *wżytko* ná *ziemi. SkarŻyw* 234 *marg*; *WysKaz* 45.

a. *Zabawne widowisko publiczne; maskarada* (3) : To więc *tám gárfcią* *fypą* *gdzye* *bębnią* á *trąbią*. *Drudzy przydą* w *máłzkárách* *drudzy* s *komedią* *RejWiz* 19; On *wie* *gdzie* *Komedyą* ná *czyim* *obiedzie/ Gdzie* *trąbią* *Niedźwiednicy/ táncuią* *Niedźwiedzie. KlonWor* 33.

W porównaniu (1): *Práwie wżyfcy* *chodzimy* *iáko* s *komedią/ Kyedy* *żaki* *vbyorą* á *Potym* *ie* *biyą. RejWiz* 104.

2. *Żart, kpina, szyderstwo* (1) :

Zwrot: »czynić [z kogo] komedyją« = *wysmiewać się* (1): *gdzie* by ten *Ariřtoteles* w. m. *Dworzánin* [...] *ták goráczo* *iáko* *owá młódź* [...] *miłowác* y *to* *co* *oni* *czynią/ czynić* *chciał/ ná* *ízalonego* by *bárzo* *pořzedł*: [...] á *białęłowy/ iedneby* *fie* *nim* *brzydziły/ á* *drugie* *miáłto* *iney* *korzyści/ czyniłyby* z *niego* *łobie* *wielką* *komędią. GórnDworz* Kk7v.

Synonimy: 1. *fabuła, gra, igra, teatrum*; 2. *pořmiewisko*.